

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Kedden, Mártzius' 7-dikén, 1820.

NB. NB. NB. — Hogy annál inkább szembe tűnyék, ide az Ujság' elejére tettem ezen megjegyeznivalókat: Ha valamelyik T. Olvasómnak újságborítékján a' neve vagy titulusa csak egy betűben is hibásan vagy nem kedve szerént volna nyomtatva, kérem, tudósítson, én azonnal mást nyomtattatok. Azon Urakat, kik nékem tavaly a' Tiszti Kalendariumhoz tartozó névlaistromoknak felküldése által, segítségül voltak, arra kérem, hogy vagy magok irjanak hozzám, vagy irassanak, 's adják vagy adassák tudtomra, melyik Olvasómhoz, vagy hova, mi módon küldjek számokra egyegy ilyen Kalendáriumot, mert egyenesen magokhoz, minthogy Ujságjok nem jár, nem küldhetek; kérem Tisztelt Olvasóimat, hogy ha veszik észre, hogy szomszédságaiban oly érdemes Urak vagy aszszony-ságok találtak, kik ily Kalendáriumot szerezni kívánnak, nékem hírül adni vagy adatni ne terheltesse nek, mert én, azonnal helyekbe küldöm, 2 forintért, melly Kalendárium, mint nem soká bővebben kihirdetem, annyival kedvesebb lehet, hogy ez a' Kurir mellett, Olvasóim' számára ingyen, folyó munka leszen, az az: minden esztendőben meg fog jelenni T. Olvasóimnál; Utoljára azt is jónak tartom megemliteni, hogy Magyar Kurirt, ha kinek tettik, még most is rendelhet, akár a' mult Januarius' kezdetétől fogva a' jövő Junius' végéig, akár Aprilistől fogva a' jövő három fertály esztendőre. — A' kik a' M. Kurirnak valamivel tartoznak, tisztelettel kérettetnek, hogy azt, azon úton, mellyeken szokták, mennél előbb felküldeni ne terheltesse nek. A' Kurir eljár a' maga' utján és kötelességében.

Pánczél Dániel.

~~~~~

Frantzia Ország.

Fitzjames Pair és Herczeg, a' Párisi lovas nemzeti sereg' Legiójának Oberstere, ily hathatós parancsolatot intézett Febr. 18-dikán az alattalévökhöz: — „A' sirásrivás nem elég; készen kell állanunk, hogy kézzel nyuljunk a' dologhoz, hogy új bűnhődéseket megelőzhessünk, mellyekkel már elég vakmerő mérészséggel fenyegettünk. Meghívom fő- és al-tisztjeinket 's a' katonákat, hogy buzgóságo-

kat 's vigyázóságokat duplázzák. Mint-hogy a' vezérlésem alatt lévő sereghez tartozó emberek imittamott és oly mesze laknak, hogy őket hirtelen özsze-gyűjteni nagyon bajos, által láthatják ezen Urak, hogy ily criticus időben, midőn kétségen kívül minnyájoknak szomorúságot okozna, ha magokat Királya' és Princzei' védelmezésére fel nem áldoznák, nagyon szükséges légyen az, hogy mikor szállásaikról kimennek, otthon megmondják, hogy, ha az alatt véletlen pa-

X

parancsolat érkezne hozzájuk, hol legyenek megtalálhatók. Én esmerem azt azt a' jó tüzet és indulatot, mellyek a' vezérlésem alá tartozó sereget lelkesítik, 's meggyőződött vagyok affelől, hogy ök, lármátámodván, minden késedelem nélkül felfegyverkezve és ló háton tüstént megjelennek a' Dauphin nevü utszának 3-mas számmal jegyzett piaczn, a' nélkül, hogy parancsolatot kapjanak. Juthat észbe ezen seregnék, hogy én néki négy esztendőknek előtte megígértem, hogy alkalmatosság adván magát elé, én ötet egyenesen a' veszedelem' közepébe vezérlém. Megtartom szavamát; a' sereg hozzám számot tarthat; én is számot tartok hozzá. A' fijamat Fitzjames Jakobot is beirattam ezen sereg' köz emberei közzé. A' fiú még ifjú; de van vére, hogy a' Király' védelmezésére kiontsa."

Azon Királyi testörző seregeknek száma, mellyek a' Thüillériában strázsálnak, egyharmad részzel megszaporitattott. — Febr-20-dikán reggeli falatozásra hívta magához a' Király azon Marschallokat, kik a' Királyi testörző seregnék Generál-Májorjaik. Azt jegyzték-meg (így szoll a' Gazette-de-France) hogy ö Felsége ezen alkalmatossággal nem volt oly jól, mint közönségesen szokott lenni.

Louvelről ily leirást adott-ki a' Frantzia Aristarque: — „Louvel 36 esztendős lehet; középszerű magasnál kisebb; nem éppen oly kedvetlen tekintetü, mint eleintén beszélltek felölle; arczulatvonásai közönségesek, de nem durvák, szemei barnáslók. Nincsen ugyan belső kiformáltsága: de a' beszédje még is elárul annyi neveltséget, mennyi a' legalsóbb rendü emberekben ritkán találhatik. Könnyü beszédü, hanem beszédjében gyakran ejt afféle hibákat, mellyek a' nemtanult

embereknél közönségesek. Katona soha se' volt, csak, mint nyereggyártó, úgy tartózkodott esztendeig a' Frantzia ármádánál; ott volt az Austerlitz-i csatában is. Mondja, hogy a' most elkövetett gyilkosságot, a' Király személlye ellen már 1814-ben el akarta követni, csak azzal hibázta-el, hogy szerencsére a' Király' kiszállását követett napon érkezett-meg Calais-ba. Azután azt tette-fel magába, hogy elébb valamelyik Princzet ölje-meg. Ezen plánizálás közben útját Elba szigetére vette, hogy azon embert lássa, kit Istennek tartott. Onnét visszajövéen néhányféle gyilkos plánumot csinált, de egygyet se' vett munkába, míg végre a' Száz napoknak elkövetkezése mind ezekről elvonta, egy kevés idejig, elméjét, míg végre a' Királyi familiának második versbéli visszatérése az ö ez ellen való gyűlölségét még jobban felelevenítette 's ötet abban megerősítette. Azután meg nem szünt a' Princzek után leselkedni, 's végre ezek közzül is meghatározott módon Princz Berryt vette czélba. Midön a' tömlöczben arról beszéllnek véllé, hogy gyilkossága által melly nagy búbánatba meritette ezen Királyi Udvert, úgy látzik, hogy csak a' megöletett Princz' szerencsétlen ifjú özvegyének szomorú sorsa által illetetik-meg valamennyire, de ez is csak valami durva és nyugott elmével való megilletődés. Azt mondja, hogy azolta, hogy ezen gyilkosságra magát elhatározta, nem aludt nyugodalmasabban, mint a' gyilkosságot követett 3-dik (ugymint szerdára viradott) éjjel. Oly nagy megelégedést mutat találni gonosz cselekedetében, hogy Ravailacról megvetéssel beszéllvén ötet gyáva fanatikusnak nevezzi, mint a' ki valami efféle gondolatnak elintézésére alkalmatlan lévén, csak azt hajtotta végre, a' mit mások kigondoltak,

de végrehajtását magok nem mérészlették megpróbálni. Az a' feltétel, hogy részestársai volnának, önn' maga eránt való szeretetét bántani látszik; azt mondja hogy nem tudja megfogni, hogy azok, kik az ő kikérdezésében foglalatoskodnak, miért ily állhatatosok ezen feltételben; 's ezen okoskodásnak iparkodik hitelt szerezni, hogy ő telyesseggel nem tudhatván azt előre, hogy czélzását mikor és mi módon hajthatja végre, tehát ezt telyességgel nem bizhatta a' mások halgatóságára, kik ezen titkot, az ennek kibeszéllésétől reménlett nyereségért könnyen elárulhatták volna. Panaszolkodik, hogy a' borotválkozást, kétszer egy héten, mint eddig szokott volt, nem engedik. Képzeli, azt mondja, hogy miért tilalmazzák, holott felölle azt feltenni, hogy magát életétől meg akarná fosztani, nem lehetne, minthogy ötet az önn' gyilkosság megfosztaná attól a' ditsösségtől, mellyet néki, tulajdon gondolkodása szerént, a' halállal való büntettetés ígér. Azt a' keménységet, mellyel, mint mondja, vélle a' tömlöczben bánnak, bizonyos nemü tortúrának nevezi, melly által oda czéloznának, hogy az ő testi és lelki ereje gyengittessék. Kérdeztetvén, hogy honét vette volna az (Elbába) 's egyéb utozásokra kivántatott pénzt? úgy felelt, hogy mértékletes életü lévén, napjában alig volt egy tallerra szüksége, következésképpen sokkal többet keresett, mint a' mennyit elköltött. Ugy látszik, hogy aból a' félelemből, hogy részegkorában el találja maga magát árulni, józansághoz szoktatta magát. Vad, nyughatatlan, és titkait magában tartó ember lévén, ritkán ment közönséges helyekre, soha semmi beszédbe belé nem elegyítette magát, 's nem volt soha se' barátja se' szeretője. Azon tudósításról, mellyek fe-

lölle az Ujságlevelekben találtatnak, megkérdeztetvén indenkor pontos magyarázatokat tesz'. A' Drapeau-blanc (Féjér-Zászló) nevü újságnak emez átkozott tudósítását, hogy Herczeg Decazes, még Gróf és Minister korában mindjárt Louvel megfogattatása után hozzá közelítvén, vélle egyedül lassan és titkon beszélt volna, maga Louvel akképpen magyarázta-meg, hogy tölle azt kérdezte Gróf Decazes Ur, hogy nem volt-e a' tör megmérgecsitve, melly egy oly kérdés, hogy ha azt felszóval találta volna a' Grófhoz intézni, és ha ő arra azt felelte volna, hogy meg volt mérgecsitve: úgy ennek szükségesképpen rossz következtetést kellett volna a' Princzre nézve okozni. A' tört még Rochellében csináltatta, mint mondja, oly szín alatt, hogy a' nyereggyártósághoz kivántatna. A' szállásán sem a' Contract-Socialt, sem a' Liberális Ujságlevelekből kiszemelt irásokat, mint némelly írók eleintén erősítették, meg nem találták. Nem találtak nálla egyéb irást, csak a' Constitutziót, de ezt is minden jegyzések nélkül." —

Louvelnek minden rokonsága, attyának egy testvéréből és egy leány testvéréből áll. Az nap', melynek estvéjén a' gyilkosságot elkövette, ezeknél ebédlett. Ezen hugánál is tettek, mint mondják, házi vizsgálódást, de nem találtak semmit nálla. Ezen személy úgy megilletődött testvér bátyjának gyilkossága által, hogy más nap' meghalálozott belé. — A' Monitörön kívül, a' ki tagadja, más néhány Frantzia Ujságok erősitik, hogy Párisban a' Szabad Kőmiveseknek egygyik lozsijában vizsgálódás tartatott. A' ház előtt és körülette számos gyalog katonaság állott. Hasonlóképpen számos katonaság lepte volt meg 15-dikben dél előtt 10

órákor *Nicols* nevű csaplárosnak házát is. Se' ki se' be nem bocsátottak senkit. A' történetnek szemlélésére sok nép gyülekezett össze, de az okot, hogy mind ezek miért történyenek, senki se' tudta.

A' *Ribecourti* Polgármester kihirdette, hogy nem igaz, hogy valami idegen, ki akkor, mikor *Princz Berry* meggyilkoltatott, ott utazott által, az ő megöletetéséről beszéllett volna. — Hanem azt mint igazat úgy írják, hogy *Troyesben* *Lacombé* nevű politziai tiszt elfogattatván *Párisba* vitetett, azért, hogy a' *Princz Berry* halálát hallván, irtóztató beszédre fokadott és azt is mondta, hogy ő ezen összeesküvésről már három hetek előtt tudósittatva volt.

A' *Princz Berry* holt teste *Febr. 22-dikén* elvitetett fényes rangjához illő halotti pompával a' *Frantzia Kir. Familia'* temető helyére *S. Denisbe*, a' melly utolsó tiszteletnek megtételében az *Orléánsi Princz'* viselte a' *Király'* képét. — *Febr. 19-dikén* mind két kamarának számos tagokból álló *Követségei* a' *Louvre* épületében voltak a' *Princz* holt testének szentelt vízzel való meghintésére. — Arról a' szempillantatról, melyben a' *Princz* meggyilkoltatott, ezt jegyzik-meg: „Mikor a' *Princz* az *Operaházból* kilépett, 's az ott álló *Strázsacsoport* fegyverével néki tiszteletet tett volna, ekkor dőfte-meg a' gyilkos túlfelölről, 's azzal megfutamodott. Az egygyik *strázsa* ezt eszébe vévén fegyverét elvetette, 's a' gonosznak utánna futott, a' kit egy *Paulmier* nevű kávéslégény, karjait előtte kiterjesztvén, élete' veszedelmével a' futásban meggátolt vala. A' katoná neve *Desbicz*.

Egy *Párisi* levélben azon környüállások irattatnak-le hosszasan, mellyek a' *Fő* *Ministernek* *Gróf Decazesnek* a' *Ministerségről* lett lemondását megelőzték. Az

adatik elő ezen levélben hosszasan, hogy akkor mondott-le a' *Ministerségről*, midőn látta, hogy sem az *Ultra* sem a' *Liberalis*, sőt a' mi több, még a' *Ministeri* padon ülőknek is nagy része, nem akarják azon két jóvállásoknak pártját fogni, mellyek közzül az egygyik a' személyes másik az *Ujságokat* illető, eddig fennállott, szabadságnak megszorítását tárgyazná. Mondják, hogy mind az *Ultra* mind a' *Liberalis* *Fők* megegygyeztek benne, hogy nem fogják pártját ezen jóvállásoknak. A' mi azon *Biztosságokat* illeti, mellyekre a' *Pairek'* kamarájában az *Ujságleveleket*, a' *Követek'* kamarájában pedig a' személyes szabadságot illető jóvállásoknak megvizsgálata bízott vala, ezek már mind ketten megkésztették a' magok vélekedéseiket, és, mint közönségesen erősítik, mind kettőjök a' jóvállásoknak visszavetetését tanácsolják. — A' mi a' *Választási* törvényen tétetödni jóválltatott változásokat illeti, ezekről még nem írják, hogy micsoda vélekedéssel légyen erántok a' *Biztosság*, melynek elejébe adatott.

Generális Sarrazint, kit a' két feleségtartásért megítéltek, minekutánna a' *Beesületlegiói* czimertől megfosztották volna, nyolcz más gonosztévökkel egygyütt *Febr. 21-dikén* a' *pellengérre* kiállították, 's végre a' *Hohér* az *F* betüt reá sütötte. Nem akarván kimenni a' tömlöczből, megkötözve vitték-ki, 's kün is a' *pellengérhez* kötözve állotta-ki a' meghatározott időt.

Nagy Britannia.

Febr. 18-dikán oly *Jovallást* vittek a' *Ministerek* a' *Parlamentumnak* mind két házai elejébe, hogy a' *Király IV-dik* *György*, jónak találja, a' törvényekkel megegygyezőleg, az *attyának III-dik*

Györgynek meghalálózására nézve, a' mostani Parlamentumot haladék nélkül eloszlaltatni, és újnak összehivattatását rendelni. Egyszermind meghívta ő Felsége mind a' két házat, hogy eloszlások előtt tegyenek oly határozást, hogy a' Státusnak az új Parlamentum' összehgyüléséig szükséges költsége legyen. —

A' Ministeriumi tanácsban nagyon nevezetes és kényes tárgy fordult elé, a' melly Londonban néhány Ujságleveleknek arra adott vala alkalmatosságot, hogy Febr. 16-dikán azt írják, hogy az egész Ministerium elbucsuzván, más Ministerium fogna helyébe választatni. A' Ministeri Kurir azonközben, Febr. 17-dikén ezen újságoknak nem csak ellent mondott, hanem azon okot is, (mert volt valóságos ok és fundamentum) elő beszélt, melly ezen hirre alkalmatosságot szolgáltatott. A' Kurir' előadásának summás de velős foglalata ennyiben áll: A' Királynak elválsztatása volt a' Ministeri tanácskozás' tárgya. Az ezen tanácsot megelőzőtt szombaton egy Kabinéti Rendelés által kihirdettetett vala, hogy a' templomokban csak a' Királyért és Királyi familiáért kellessék imátkozni. A' Királyné nem említettett. A' törvénytudók azonban nem találták lehetségesnek az elválást, 's ezen vélekedésben a' Ministerek is minnyájan meg egygyezvén, ez a' Királlyal közöltetett volna, de az ő Felsége helybehagyását meg nem nyervén — innét a' következett volna (de a' mit már csak a' hir 's némelly irók tettek hozzá), hogy a' Ministerek elbucsuztak volna — „Mi ellenben (ezek már a' Kurir' szavai.) valamint azt meghiszsük, hogy a' vélekedés' dolgában nagy különbözés volt, úgy tudjuk, hogy a' Király a' maga törvényes 's Constitutzionalis Tanácsosai' ítéletének, a' maga tulajdon érzékenységét 's ohajtásait,

mellyek ily esethen másoknál akárhiknél is éppen ezek lettek volna, feláldozta — és így semmi Ministeriális változások nem fognak történni, sőt az is igaz, hogy még egyik Minister se kérte a' maga elbocsátatását. Egy Ujságunk tehát ellenmondhatatlanul, de egészszen szükségtelenül tevén ezen nyilatkozatást: „Ezen Országnek Királya a' maga tulajdon személyére nézve semmi kivételést nem kívánhat az Ország' törvényei alól,“ — Meg kell gondolnunk, hogy az is igaz más felől, hogy a' Királynak is jussa van éppen ugyan ezen törvények által való oltalmaztatáshoz. Tegye magát akár ki a' Király' helyébe, mi azt kérjük, hogy ugyan nem iparkodna-e ő is azon, hogy megtudhassa, hogy telyességel nincsen-e semmi olyan eszköz, a' melly néki könnyebbülést szerethetne?“

Irlandiában azon nyughatatlanok, a' kik magokat pántlikás embereknek nevezik, naponként számosabbak 's magok iparkodóbbak. Miben álljon a' plánumjok ezt csak néhány főbjeik tudják. Mikor éjjel valakinek háza előtt megjelennek 's a' vezérjek bekopogtat, a' házból azonnal minden férjfiunak ki kell állani az ajtó' elejébe, különben a' vendégek betörnek az ajtókat. A' ház' Urát azután megesketik, hogy közzülök senkit nem esmér, 's őket nem fogja öldözni, és hogy ez vagy amaz meghatározott éjjel valamely bizonyos helyen meg fog jelenni. Ha ígérétét nem telyesíti, rutul bánnak véle. Ezen helyen ismét megesküszik, és 10 pencét teszen-le; melly után oly utasítással bocsátatik-el, hogy azután ő is verbuálni fog. A' lakosok nagyon félnek tőlök, melyre nézve éjjelenként ritkán hállnak otthon, hanem itt-ott a' kertek mellett, berkekben, 's t.

A' III-dik György Király temetése Febr. 16-dikán estve 10 és 11 óraközt

ment véghez. Londonnak majd minden lakosai a' templomokban imádkoztak, vagy a' Windsori út körül állottak. A' temetési pompát a' Yorki Herczeg vezérlette. A' birodalom sok nagy tisztjein kívül jelen voltak a' régi és új Udvarnak minden Udvarnokjaik, Clarence, Sussex, Gloucester, és Coburg Princzekkel egygyütt. Nagy Britannia és Hannovera koronáikat, bársony párnákon vitték.

Spanyol Ország.

Az itt folyó lármákról most keveset találunk a' Párisi, Londoni, 's Bordeauxi Ujságlevelekben: de úgy látszik, hogy a' dolgoknak mostani feszessége nem sokáig maradhat elpattanás nélkül. Proklamációkat gyakran adnak - ki mind az Insurgens mind a' Királyi vezérek. Irják, hogy G. Freyre, minekutánna az insurgenseket Leon szigetére beszoritotta volna, meghívta őket, hogy 48 óra alatt adják-fel magokat, még pedig *discretióra*. Riego ellenben azt cselekedte, hogy 2500 insurgensekkel a' szigetről a' Királyi seregek kordonnyán keresztül jött, 's Algesiráson, Rondán, és Malagán által útját Grenadának vette, hogy ott a' népet fellázzaszsa. A' Királyi vezér ekkor azon kezdett iparkodni, hogy az ő útját úgy elvágja, hogy többé a' szigetre vissza ne mehessen. Mi lett a' dologból nem tudják. A' Bayonnébe érkezett hírek nagyon különböznek; némelleyek szerint a' Freyre seregétől 2500 ember által ment az insurgensekhez, és hogy ugyancsak

Freyre a' vezérlése alatt lévő seregnek három Regimentjeitől, minthogy hűséghez nem bízott, a' fegyvert elvétette. Mások ismét másképpen beszélnek: de a' Párisi Monitör szerint mind ezek semmi hitelt nem érdemelnek, és csak a' hiteles, a' mit ő hetenként kétszer Madridi Udvari tudósítások után kihirdet.

Némelley irók szerint insurgens G. Riego már vissza tért volna végre nem hajthatott expeditziójából 's magát a' szigettel ismét öszszecsatolni iparkodna, hanem a' Freyre seregei Chiclanánál elállották az útját. — Már egy kis tengeri csetepate is történt a' Puntales öbliben, Kadiks és Leon szigete között. Jan. 31-dikén reggelt eszékbe vették a' Kadiksi vezérek, hogy öt insurgens csajkák a' tenger visszafolyása által meglepettettek 's fenékre akadtak: tehát, hogy majd a' tenger kifolyása elkövetkeztén 's a' fenékről felemeltetvén Carrakkához vissza ne mehessenek, útjokat a' csatorna szájánál 11 csajkával elállották: az insurgens csajkások azonközben oly okosok voltak, hogy evezéseket nem a' Carakka, hanem a' Herrara csatornája felé vették, úgy, hogy a' Kadiksi csajkák csak az egy hátulevező Aktivité nevű csajkát érhatték-be, a' melly, heves ágyuzás után magát megadta, 's elfogott. A' Királyi csajkákon egy ember elesett öt megsebesedett; az Aktivitén is megsebesedett egy. — Ezen tudósítást a' Kadiksi Ujságból vette a' Gazette - de - France.

~~~~~

Száz forint Huszas pénzért adtak Váltó czédulában: —
Mártzius' 3-dikán 251 $\frac{1}{4}$ — 4-dikén 250 $\frac{1}{4}$ — 6-dikán 250 — forintot.

Redaktor: Pánczél Dániel; nyomtatja Hirschfeld Felix.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Rimaszombatból Februarius' 13-dikán 1820. — Tegnap napon itt Rimaszombatban tartatott Tekéntetes Vármegye Közgyűlése alkalmatosságával, nagyon tisztelt, 's kedves Hazánk előtt is, mint egyes szivü Hazafi igen jól esmért Első Alispányunk Markusfalusi Mariassy István Ur említésbe hozta, ditsően Uralkodó szeretett Királyunk ö Felségének szerentsé- sen bekövetkezett születése napját; a' mellyre a' számosan egybe gyűllött Karok és Rendek forró indulattal, a' háromszori Vivátot felkiáltván, ezen emlékezetnek diszesebb tartatását e' mai napra határozták; a' mint is reggeli 10 óra tájban, a'

jelen lévő Tek. Vármegye Tisztviselőji, Tábla Birái, 's Rendei, nagy számmal a' Vármegye Házánál öszve gyülekezvén, felül tisztelt Első Alispány Urnak vezérlése alatt, minden Vallás külömböztetés nélkül, a' mozsaraknak dörgése mellett, a' Catholicus Templomba elmentek, és Fő Tisztelendő Kanonok Makkay Thadé Ur által, musika szó, 's trombita harsogás mellett pompásan szolgáltatott Szent Misénél jelen voltak. — Az ezen Városban lévő Reformatus Templomban is, Tiszteltes és Tudós Janka József Ur, egy e' végre alkalmaztatott Praedikatióval, könyörgéssel, és ezek után szép ékes-szó- lással el mondott e' következő Versekkel:

Hiv Magyarid' Fejedelme Ferentz 's több Nemzetek Attya!
A' le felé kigyózza futó Rima hallja, hogy a' mi —
Éllyen zengeteink harsog mindenfel néked.
A' Tisza gyors habokon, a' szöke Dunának ereszi —
'S a' Mátyás mohosúlt Várát csapkodja Budánál,
Ott a' Hazánk közbenjáró Palatinusa érte —
Hogy Koronás Testvére eránt a' Szombati Község —
Hiv Jobbágyi nemes szeretettel szive miként ég.
'S melly buzgón könyörög mai nap minden magyar érte,
Mint ki merő hiveség, nemes áldozat olly szerető sziv —
Melly Fejedelme eránt, mint Fárus métsese lángol,
A' Sasi Tóllak alatt, szabadon ki tsak úgy akar élni —
Hogy valakik azt tépni merik diribolja rakásra,
A' ki magyar kardal több századok ólta ki nyerte,
Hogy Fejedelmének dél szint koronája ragyogjon.
A' kinek e' mai nap gyönyörűség hangzani 's mindég —
Hogy Koronás Fejedelme Ferentz sok jó napot éllyen! Éljen!

Állandően megtisztelte ezen minden Hazafi előtt nevezetes emlékeztető napot.

Husztról T. Ns. Máramaros Vármegyéből Febr. 15-dikén: — E' folyó 1820-

dik esztendei Febr. 12-dik napja mi nálunk nevezetes fog maradni. Minekutánna ugyan is, a' mult 1819-dik esztendőben Megyénk felső részében, az úgy nevezett Felső-Járásban lévő számos nemesség ké-

résére, Tisztelt Első Al-Ispányunk, Tek. Szaplanczai Szaplanczay Pál Ur ditsösségesen Uralkodó Felső Királyunk születése napját az öszve sereglett számos nemesség jelenlétében Jood helységében, ezen öröm nap méltóságához képpest minden diszességgel meginnepelevén, Felsőges Urunk születése napját a' nevezett Járásban elfelejthetetlené tette; nem késnek Megyénk Alsó Járási számos Nemesei 's hiv lakosai is e' f. esztendőben jó előre Tisztelt Al-Ispányunkat megkérni az eránt, hogy édes Hazánk legkegyelmesebb Attya és Királya születése napjának öröm Innepe az idén Alsó-Járásában tartattna meg: ennek következésében Tisztelt Első Al-Ispányunk, hogy a' Felső eránt való tántorithatatlan hívségbe 's tisztelet-tételbe mintegy vetélkedő Alsó-Járási Nemesség kérését, megbecsülje, 's ezen öröminnep nap méltóságát nevelhesse, Febr. 12-dik napjára Alsó Járásába Huszt Városába Vármegye Gyűlést hirdetvén, 's ezen a' Gyűlésen a' Megyebéli Tisztviselőkön és az Alsó Járásból ezen öröm innep napra öszve sereglett több száz Nemeseken kívül a' szomszéd Ugotsa Vármegyéből is több Földes Uraságok megjelenvén, minekutánna Tisztelt Első Al-Ispányunk fontos beszédével a' Gyűlést megújította, 's ditsösségesen Uralkodó Királyunknak, a' többek között a' közelébbi inséges időkben a' Megyebéli lakosokra kiárasztott kegyelmeit elő számlálván, ezekből igen érzékenyen egynéhány kötelességeket következtetett volna ki, a' jelenlévőkbe, Hazánk legkegyelmesebb Attya és Királya eránt való határtalan tisztelet-érzése felbuzdulván, Tisztelt Első Al-Ispányunknak buzdító beszédét berekesztő ezen szavai, éljen a' Király I. Ferentz!! egymás után huzomos ideig

harsogtak, mind bent a' Vármegye házában mind kívül a' számos Nemesség és sokaság között, melly öröm kiáltásokra az itt fekvő gyalog katonaság Salvet lött, és a' mozsarak ropogási is hirdették a' Városban felbuzdult öröm érzést. — Nevezesítette ezt a' Gyűlést, hogy többeket elhalgassunk az is, hogy a' Király és Hazá szolgálatjában elerőtlenedett és elnyomorodott Vitézek felsegélésekre állandó Fundatiok tétettek oly kijelentéssel, hogy azon summák esztendőnként mindég Febr. 12-dik napján osztogattassanak - ki az elnyomorodott Vitézeknek, minden Vallásbéli megkülömböztetés nélkül, az érdekesebbeknek. Ezek után a' Gyűlés egynéhány K. Parantsolatok felolvasása után bévégződván, Tisztelt Első Al-Ispányunk a' Megyebéli Tisztviselőkkal 's felsereglett számos Uri Rendekkel, 's Nemeseikkel a' katonaságtól kísértettvén legelébb is a' Romano Catholicum Templomba ment be; innen azután az ájtatosságok és a' Szent Mise bévégződésével, a' Helvetziai Vallás-tételt követők Templomába gyülekezett be az örvendező sokaság; a' hol a' Hellybéli Prédikátor T. T. Kerepesi Kovács Mihály Ur, felvévén materiául a' Királyok könyvéből ezen cikkelyt: „ma „örömnek napja vagy!!! Hát mi hallgassunk-é?“ ezen innep méltóságához és a' célhoz alkalmaztatott rövid és buzdító beszédével mint egy élesztette a' figyelmetes halgatókat, 's nevelte kellemetesen, ditsösségesen uralkodó Felső Királyunk eránt való jobbágyi mély tisztelet és tántorithatatlan hívséget, 's minekutánna a' Királyért, 's az egész Cs. és K. Házért buzgón elmondott Imádság után LXI. Zsoltár 5-dik Verse „naphoz napok „adassanak a' Királynak 's a' t.“ elénekelte, és az Isteni tisztelet itt is bévé-

geztetett volna, tisztelt Első Al-Ispányunk a' maga szállásán a' felgyülekezett Uri Rendeket és Tisztviselőket gazdagon megvendégelte, az ebéd közben ditsösségesen országló Királyunkért, a' Koronaörökös ö Cs. K. Fő Herczegségéért és az Uralkodó Felséges Austriai Ház Fő Herczegeiért örömpoharak ürítették, melly mindenkor a' mozsarak ropogtatásai által a' kint lévő örvendező sokaságnak is értésére esvén, a' szives éljen kiáltások huzomosan hallattak, 's ezen egész nap buzgó örvendezések között telvén el, más napon hasonlóan folytattatott ezen öröm innep nap, öszve gyülekezvén ugyan is újra a' Rendek és a' Görög Catholicum Templomba seregelvén, itt is a' Mindenhatóhoz a' Királyok Királyához buzgó áhítatosságok mondattak Felséges Királyunk hosszas életéért, 's így leve elfelejthetlenné az Alsó Járásában is ezen öröm innep napja.

Be boldog az olly nemzet, a' melly illy kegyelmes és ditsösségesen országló Fejedelem Kormányja alatt élhet!! — Be erős lehet az a' Királyi szék és páltza, a' mellynek alap köve és zsámolya az alattvalók tántorithatatlan hívsége, határtalan tisztelete és szeretete.“

* * *

N. Váradról Februarius' 15. -dikén: Azon köz örömben, mellyel az Austriai Birodalomban, minden hiv népek ezen hónap 12. -dikén a' Felséges Ferentz Császár és Király áldott születése napját, mint egy leg jobb atyának meg annyi gyermekei innepelték, áldván a' jó Istent, hogy ennyi Nemzeteknek igaz boldogságára ily közönségesen szeretett jó atyát hozott ezen napon a' világra, — Nagy Várad is részt venni kívánván, ezen ohajtott napot a' legnagyobb örömmel és min-

den kitelhető fényességgel kívánta innepelni, ugyan is előtte való nap már a' Vármegye első Vice-Ispánya Mélt. Lányi Imre Ur ö Nagysága a' Vármegye szinét, és tisztviselőit ezen innepre meghíván e' jeles napon a' legszebb rendel és fényességgel a' Cathedrale Templomhoz kivitte: a' hova a' Herczeg Hessen-Homburg derék lovasai, és a' Beaulieu örizeten most itt lévő gyalogjai is kirukkoltak. Az énekes nagy misét maga tartotta Püspök Gróf Csáky László ö Nagysága és a' Szentegyház előtt mind kézi fegyverekkel, mind mozsár ágyukkal salvék lövettettek. Mely solemnitás végződván, a' Ns. Káptalan minden köz legénynek fejenként egy egy font húst és egy egy icze bort adatott, a' nevezett Mélt. Püspök Ur pedig ekkor tsak ugyan a' leirt innep napnak örömére mintegy 160 válogatott Uri vendégeknek fényes estvéli mulattságot adott.

E r d é l y.

Kolo'svár, Februar. 20. -dikán. — Tháliának Temploma ujra megnyittatott Városunkban. A' Nemzeti Színtjättzó Társaság, — míg a' hazafi lélek 's kedvezőbb környülállások a' már 1813 óta külsőjére nézve kész Játékszin, belölről is felkészithetné, — a' Gróf Rhédei László Ur Játékszinjében adja mutatványait; 's a' Nemzet színe, mely a' telet itt szokta tölteni, itt találja föbb 's kedveltebb mulattatását. A' Kócsi Jósef igazgatása alatt itt ujjonnan virágozni kezdett Nemzeti Színtjättzó Társaság, érdemessé tette magát mindeneknek meg elégedésekre és becsüllésekre. Többek a' jelesek 's dicséretre érdemesek mindkét nembéli színtjättzóink közzül. Kócsi mint Odoardo Gallótti Emiliában, — Jancsó Játékszi-

nünk' Veteranussa, a' fel vidamító vig rollokban, — Czélestin mint XII. Károly's Rolla a' Napszüzeiben, — Székely mint Allonzó's Groff Hugo a' (Bünben, — Némethi mint Emir a' Keresztes Vitézekben. — Kemény a' fortélyos rollokban, — Rácz mint Boho Misi's Gyáva Peti, — Iffj. Székely, Cseh, Kováts, 's Bartha az alsóbb rollokban; — a' szép nemből: Székelyné mint Cora, 's Mária az asszonyi érdemben, — S. Borbára mint 'Sigmond' felesége a' titkos Itelöszékben, — Kocsi Katalin mint Julia Roméoban, — 's több mások hazafi örömmel tölték el a' meg bájolt nézőket 's igazolák, azt hogy a' kedvező természettől nyertt ajándék 's a' fáradhatatlan igyekezet ha nem egészen is, de sok részben ki potólják az idegen mesteri példák' látásának hijját. A' közelebbről elő adott darabok e' következők valának: Báthori Mária, a' Tatárok Magyar Országban, Galotti Emilia, a' titkos Itelöszék, Romeo és Julia, Napszüzei, Rolla halála, Asszonyi érdem, Genua 's a' Boszszu, Nagy Zűrzavar, helytelen szemérmesség, Indusok Angliában, Zöld Martzi, 's több számtalanok; melyek közzül némelyekre csak azt jegyezhetjük meg, hogy haszinte a' régibb darabok ujjabb személyektől és eleven erővel adattatva, ujjabb-szint vésznek 's mindég kellemesek maradnak is a' nézők előtt: mindazáltal itt, hól a' hazai ifjuság a' Fő Kormányshéknél, 's az itt lévő három fő Oskolákban, hazafi vetélkedéssel igyekszik a' külső népek remek Darabjaikkal meg - ajándékozni a' nemzetet, 's hól a' színjátzók is az ujjabb darabok bé tanulásában sok igyekezetet mutatnak, — itt mondom több darabokat ohajtottunk volna ki törteni a' Társaság'

darabjainak Lajstromából. Engedje a' Hazza' Geniussa, hogy ezen Társaság' több jelesekkel nevedve a' legelső rangúvá vályyon a' két testvér Magyar Hazában. Az itteni fáradhatatlan, 's munkálodni meg-nem szünő mu'sikai Eggyesület nem sokára derék mint két nemü énekesekkel fogja szaporítani ezen emelkedő Társaságot!!! — — Egy német Társaság is a' Scotti' igazgatása alatt csaknem hasonló szerencsével, adja itten, a' magyarral változtatva, mutatványit.

B é c s.

Austriában harmad naptól fogva a' hó éjjel nappal csaknem megszünés nélkül esvén 's meglehetősen hideg is lévén, ismét Jannariusi telünk van. A' hó két lábnyi.

Tudományos Jelentés.

A' méhtartásnak külömbkülömbféle tartományokra 's környékekre, és eszten-dökre alkalmaztatott igen könnyü, hasznos, és gyönyörűségés módja, melyet hazájának hasznára öszveszedett, 's megpróbált, és maga tulajdon hosszas tapasztalásai után 3 rézre metszett táblákkal kiadott Kaló Péter, az Orv. Tud. Doktora Egerben. 1816. eszt. nagy 8. rétbén 32. árkus. Az ára 5 forint Váltó Czedulában.

Találtatik: Pesten Eggenberger és Kiss József Könyáros Uraknál.

Egerben. Haberl József Factor Urnál.

Debreczenben. Özvegy Csáthy Györgyné Könyváros Asszonyinál.

Kolováro n. Guttman János Könyáros Urnál 's a' t.